

NHỮNG NHÂN TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN GIỜ THẢO LUẬN CỦA CÁC LỚP TRUNG CẤP LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ - HÀNH CHÍNH HỆ TẬP TRUNG TẠI TRƯỜNG CHÍNH TRỊ TỈNH ĐẮK LẮK

Nguyễn Thị Bích Hà
Giảng viên Khoa Xây dựng Đảng

Thực hiện khung chương trình trung cấp lý luận chính trị - hành chính do Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh ban hành năm 2014, cùng với hoạt động giảng dạy, thảo luận là nội dung bắt buộc và rất cần thiết đối với giảng viên, học viên. Thông qua thảo luận giúp học viên rèn luyện khả năng diễn đạt, khả năng lập luận lôgic, học hỏi lẫn nhau, cùng nhau đối thoại để giải quyết một số vấn đề lý luận hoặc thực tiễn đặt ra. Đối với giảng viên, tiếp nhận vấn đề thực tiễn từ học viên, bổ sung kiến thức thực tiễn vào từng bài giảng, góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy. Vì vậy, có thể nói thảo luận có chức năng nhận thức hết sức quan trọng.

Trong chương trình, nội dung thảo luận không có hướng dẫn cụ thể cho từng học phần, từng khoa, vấn đề này do khoa chuyên môn nghiên cứu đề xuất, thực hiện trên cơ sở các phân học khoa giảng dạy. Chính vì vậy, trong thời qua, Đảng ủy, Ban giám hiệu nhà trường đã chú trọng lãnh đạo, quản lý giảng viên, học viên thực hiện nghiêm túc giờ thảo luận trên lớp, đã tạo ra những chuyển biến tích cực, đáp ứng được nhu cầu học tập cho đội ngũ cán bộ cơ sở trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk. Bên cạnh những kết quả đạt được, những giờ thảo luận trên lớp vẫn còn những hạn chế nhất định. Để nâng cao hiệu quả giờ thảo luận trên lớp cần chỉ ra những nhân tố tác động đến quá trình thảo luận, từ đó có giải pháp nâng cao chất lượng thảo luận trong thời gian tới.

Một là, Học viện ban hành mẫu giáo án thảo luận giành cho công tác giảng dạy lớp trung cấp lý luận chính trị - hành chính

Học viện Chính trị Quốc gia ban hành Quyết định số 2417/QĐ-HVCTQG ngày 06 tháng 6 năm 2016 về việc ban hành mẫu giáo án thảo luận và sổ theo dõi học tập. Đây là cơ sở để giảng viên soạn giáo án thảo luận, xác định rõ kiến thức truyền tải, kỹ năng làm việc và thái độ của học viên về vấn đề thảo luận.

Trong giáo án thảo luận, giảng viên xác định phương pháp, cách thức triển khai nội dung thảo luận. Giảng viên chủ động trong duy trì thảo luận, hướng buổi thảo luận đi theo đúng mục tiêu, đồng thời là cơ sở để khoa, lãnh đạo nhà trường

tiên hành kiểm tra, đánh giá giảng viên thực hiện nhiệm vụ thảo luận tại lớp. Ngoài ra, mẫu giáo án thảo luận là cơ sở pháp lý buộc giảng viên thực hiện và có thái độ nghiêm túc trong chuẩn bị nội dung thảo luận.

Hai là, Cơ sở vật chất của nhà trường tác động đến giờ thảo luận.

Trường chính trị tỉnh Đắk Lắk có cơ sở vật chất khá tốt, khuôn viên trường rộng tạo điều kiện thuận lợi cho học tập, nghiên cứu của giảng viên, học viên. Bên cạnh đó, Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường quan tâm đầu tư cho thư viện, thư viện luôn cập nhật nhiều nguồn tài liệu mới phục vụ cho công tác giảng dạy, học tập và nghiên cứu.

Ngoài ra, Nhà trường trang bị máy chiếu tại các phòng học giúp giảng viên lựa chọn cách thức truyền tải nội dung thảo luận bằng nhiều hình thức khác nhau như đưa ra câu hỏi, tình huống, hình ảnh thực tế... Đây là phương pháp trực quan sinh động, tạo không khí giờ thảo luận sôi nổi và dễ tiếp thu kiến thức.

Nhà trường có nhiều phòng học nên trong thảo luận các lớp thường chia thành nhiều nhóm để cùng nhau trao đổi, giải quyết những vấn đề giảng viên đặt ra, từ đó hình thành ở người học kỹ năng giao tiếp, năng lực nhận thức và liên hệ thực tiễn của bản thân.

Ba là, Hệ thống câu hỏi thảo luận.

Chất lượng hệ thống câu hỏi thảo luận ảnh hưởng trực tiếp hiệu quả thảo luận. Nếu hệ thống câu hỏi mang tính trình bày, nêu vấn đề thì phần thảo luận của học viên chỉ dừng lại ở việc sao chép giáo trình thành bài soạn rồi đọc lại trong giờ thảo luận. Những câu hỏi như thế không kích thích tính tư duy của người học, tạo sự nhàm chán trong giờ thảo luận. Nếu câu hỏi khó, mang tính chứng minh thì học viên gặp khó khăn trong sự tổng hợp tri thức, học viên không làm sáng tỏ vấn đề nên trong giờ thảo luận thường dẫn đến sự trầm lặng, không khí khá nặng nề trong giờ thảo luận. Vậy, việc xây dựng hệ thống câu hỏi thảo luận cho từng phần học cần có sự thống nhất của giảng viên trong khoa, nên xây dựng những câu hỏi mở được đặt ra trên nền tảng kiến thức học viên đã được tiếp thu, mang tính giải quyết vấn đề cụ thể, kích thích học viên suy nghĩ, trao đổi hoặc tranh luận. Thông qua những câu hỏi mở, học viên xem lại nội dung lý thuyết được giảng viên truyền đạt trong bài giảng, trên cơ sở đó mới có thể đưa ra ý kiến của bản thân. Học viên vừa ôn bài, vừa tư duy, suy luận. Đây là sự kết hợp của lý luận và thực tiễn, là sự vận dụng những kiến thức được học vào hoạt động lãnh đạo, quản lý ở địa phương. Mặt khác, những câu hỏi mở giúp học viên có cơ hội trình bày quan điểm, chính

kiến của mình, cùng nhau trao đổi, tranh luận làm cho không khí buổi thảo luận trở nên sôi nổi, hấp dẫn hơn.

Bên cạnh chất lượng câu hỏi tác động đến giờ thảo luận thì số lượng câu hỏi mỗi buổi thảo luận cũng là vấn đề cần bàn đến. Một buổi thảo luận có số lượng câu hỏi quá nhiều sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến công tác chuẩn bị đề cương thảo luận như chuẩn bị đề cương mang tính đối phó, không có sự đầu tư nghiên cứu kỹ về nội dung. Từ sự chuẩn bị không tốt dẫn đến việc trao đổi, nêu ý kiến trong giờ thảo luận cho từng câu hỏi cũng không sâu, không chuyên tải hết vấn đề câu hỏi nêu ra, tính liên hệ, phân tích đánh giá hoạt động thực tiễn còn hạn chế...

Chính vì vậy, cần chú trọng chất lượng và số lượng câu hỏi thảo luận phù hợp với từng đối tượng người học, cần xây dựng câu hỏi mở, gắn với tình hình địa phương giúp học viên vừa khái quát kiến thức bài học đồng thời liên hệ hoạt động thực tế tại cơ sở.

Bốn là, Vai trò của giảng viên, học viên và công tác kiểm tra, đôn đốc, nhắc nhở của giáo viên chủ nhiệm đối với học viên

Giảng viên và học viên đóng vai trò quyết định chất lượng, hiệu quả giờ thảo luận. Trên nền tảng hệ thống câu hỏi, giảng viên định hướng học viên suy nghĩ và thảo luận vào nội dung trọng tâm câu hỏi. Giảng viên phải có sự chuẩn bị đầu tư nghiên cứu thực tiễn, kịp thời nắm bắt chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước để có định hướng đúng đắn cho học viên. Bên cạnh đó, trong thời gian duy trì thảo luận, giảng viên hướng dẫn, gợi mở và giải quyết vấn đề vướn mắc khi học viên nêu ra... cách làm này tạo sự sôi nổi, tư duy trong giờ thảo luận.

Đối với học viên, người trực tiếp thực hiện nội dung thảo luận, phải có tinh thần tự giác nghiên cứu, xem lại nội dung lý thuyết được giảng viên truyền đạt trong bài giảng, trên cơ sở đó tìm kiếm thông tin, đánh giá hoạt động thực tiễn và tự tin trình bày chính kiến của mình về các vấn đề giảng viên nêu ra.

Giáo viên chủ nhiệm là người quản lý trực tiếp lớp học, có trách nhiệm trong việc quán xuyến lớp học, đôn đốc, nhắc nhở học viên chuẩn bị đề cương và phối hợp cùng giảng viên kiểm tra đề cương thảo luận trước giờ vào lớp. Công tác kiểm tra nghiêm túc, có hình thức xử lý những trường hợp không soạn đề cương là giải pháp cần thiết giúp học viên ý thức tốt hơn trong giờ thảo luận...

Năm là, Sự không tương đồng về trình độ học vấn và kinh nghiệm công tác của học viên trong lớp Trung cấp lý luận chính trị - hành chính học tại trường.

Đây là nhân tố tác động đến việc phát huy vai trò của người học trong giờ thảo luận. Những học viên có trình độ học vấn thấp, thiếu kinh nghiệm thực tiễn thường thụ động trong giờ thảo luận, thậm chí không hiểu các vấn đề giảng viên nêu ra. Bên cạnh đó, học viên có trình độ chuyên môn, kinh nghiệm công tác thực tiễn, họ là thành viên tích cực trong giờ thảo luận. Khi nắm rõ trình độ, kinh nghiệm thực tiễn của học viên, giảng viên cần điều hành hài hòa để giúp các đối tượng học viên đều trình bày được ý kiến của mình theo từng vấn đề phù hợp với trình độ và kinh nghiệm thực tiễn vốn có của họ.

Tóm lại. Để nâng cao chất lượng giờ thảo luận trong chương trình học trung cấp lý luận chính trị - hành chính, lãnh đạo nhà trường cùng giảng viên phải nghiên cứu, tìm ra các nhân tố tác động đến giờ thảo luận từ đó đưa ra các giải pháp nhằm phát huy nhân tố tác động tích cực, khắc phục những nhân tố hạn chế để giờ thảo luận thật sự trở thành diễn đàn dân chủ trong trao đổi, thảo luận giữa giảng viên và học viên góp phần làm sáng tỏ vấn đề lý luận và thực tiễn đặt ra.